

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ И БИОТЕХНОЛОГИИ

V ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ
Алматы, Қазақстан, 2018 жыл, 10-11 сәуір

Студенттер мен жас ғалымдардың
"ФАРАБИ ӘЛЕМІ"
атты халықаралық ғылыми конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ
Алматы, Қазақстан, 2018 жыл, 10-11 сәуір

V МЕЖДУНАРОДНЫЕ
ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ
Алматы, Қазақстан, 2018 жыл, 10-11 сәуір

МАТЕРИАЛЫ
международной научной конференции
студентов и молодых ученых
"ФАРАБИ ӘЛЕМІ"
Алматы, Казахстан, 10-11 апреля 2018 года

V INTERNATIONAL
FARABI READINGS
Almaty, Kazakhstan, April 10-11, 2018

MATERIALS
of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists
Almaty, Kazakhstan, April 10-11, 2018

Алматы
"Қазақ университеті"
2018

ЖЕДЕЛ БҮЙРЕК АУРУЫНЫҢ ЭТИОЛОГИЯСЫ

Танатарова А. Қ., Аблайханова Н.Т.
әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті
(Әдеби шолу)
aidana@gmail.com

Жедел бүйректер жетіспеушілігі (ЖБЖ) дегеніміз -бұл әр түрлі экзогендік және эндогендік факторлардың бүйрек паренхимасына патологиялық әсер етуі салдарынан екі бүйректің немесе жалғыз бүйректің фильтрациялық, экскреторлық және секреторлық қызметінің кенеттен бұзылуы (мұнда барлық нефрондар, немесе шумақты аппарат, немесе өзекшелердің барлық бөлімдері зақымданады).

Бұл аурудың клиникалық көріністері оны тудыратын себептерге байланысты және қанда азотты ыдырау өнімдерінің тежелуінен, су-электролит балансының, қан осмолярлығының күрт өзгеруінен, қышқылдық-негіздік күйдің айтарлықтай өзгеруінен байқалады. Ауруға олигоанурия барынша тән, бірақ міндетті емес белгі.

Бүйрек қызметінің кенет әлсіреуінен науқастардың қаза табуы соңғы жылдары 50 проценттен 15 процентке дейін кеміді. Жыл сайын 1 миллион адамның ішінен 30-60 пациент гемодиализбен емдеуді («жасанды бүйрек») қажет етеді. Бұл науқастардың 5-6 процентінде тубулярлық некроз салдарынан созылмалы бүйректер жеткіліксіздігі пайда болады, ол созылмалы гемодиализден емдеуді («жасанды бүйрек») аппаратын оқтын-оқтын қосу) қажет етеді.

ЖБЖ-де бүйректер организмнің клеткадан тыс секторында баланс сақтау қабілетінен айрылады. Электролиттердің тежелуі және катаболизмдік судың көп түзілуі алдымен клеткадан тыс секторда гипергидратацияның пайда болып, калий, натрий және хлор иондарының артуына әкеп тірейді. Қан сарысуында мочевина мен креатинин өте тез жиналады. Мочевинаның қосымша өсу жылдамдығы тәулігіне 25 ммоль/л-ге жетеді. Бикарбонаттар мөлшерінің кемуі метаболдық ацидозды дамытады. Катаболдық процестердің салдарынан клеткада ткань белоктары, майлар мен көмірсулар ыдырайды. Қандағы аммиактың мөлшері артады, орташа молекулалар мөлшерінің деңгейі көтеріледі. Клеткадан көп мөлшерде калий босап шығады, ол ацидоз жағдайында жүректің ырғағын бұзып, кенеттен оның қызметін тоқтатуы мүмкін. Алғашқы күндері гипергидратациямен байланысты болатын анемия гемодиализдің эритропоэтин, өнімінің кемуі, эритроциттердің жетілуінің тежелуі салдарынан тромбоцитопения дамиды. Қанның ұю жүйесінің бұзылуы салдарынан геморрагиялық асқину пайда болады. Гиперазотемия, гиперкреатинемия, дисэлектролитемия, жаппай гипергидратация емделмеген немесе асқынған бүйрек қызметі әлсіреуінің салдары болады.

ЖБЖ-де болжам аурудың ауырлығына, басқа ішкі мүшелердің зақымдану дәрежесіне байланысты. ЖБЖ-нің себебі болған негізгі аурудың болжамы да маңызды орын алады. ЖБЖ-нің ауыр формаларында бүйректің қызметін толығымен қалпына келтіру 6 айдан 2 жылға дейін созылады. Науқастардың толық сауығу мүмкіндігі мен мерзімі олардың жеке ерекшеліктері мен бүйректің өзекше аппаратының зақымдануының ауырлығына байланысты. Диурез қалпына келген соң, ЖБЖ-мен ауырған науқастардың 70 процентінің еңбек қабілеті қалпына келеді.

Ғылыми жетекшісі: б.ғ.к. доцент Аблайханова Н.Т.

СТРЕССОУСТОЙЧИВЫЕ ГЕНЫ АРАХИСА

Тауасарова М.К.
Казахский Национальный Университет им.аль-Фараби
MaKpal.Tauasarova@kaznu.kz

Арахис (*Arachis hypogaea* L.) является всемирно важным урожаем для потребления человеком в качестве хорошего источника белка и растительного масла. Арахис широко культивируется по всему миру в тропическом, субтропическом и теплом умеренном климате. Из-за огромного размера генома (2,8 Гб) и незрелого генома исследования по геномике и генетической модификации арахиса по сравнению с другими образцовыми культурами меньше. Поскольку арахис можно культивировать в засушливых и полувасушливых районах, а его рост сильно зависит от различных стрессов, которые уменьшают выход. Поэтому изучение генов, чувствительных к стрессу, и его регуляция очень важны. Сообщаем об идентификации и аннотации некоторых генов-кандидатов арахиса, чувствительных к стрессу Expressed Sequences Tags (ESTs). Выбор генов был основан на общедоступных данных

Мырзалиева Ж.Ж. АС ҚОРЫТУ МЕХАНИЗМДЕРІНЕН ТУЫНДАЙТЫН АУРУЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ЗЕРТТЕУ ЖОЛДАРЫ	123
Мұқа А.Т., Нарен А.Е. ДИАБЕТ КЕЗІНДЕГІ ЛИМФА ТАМЫРЛАРЫНЫҢ МОРФО-ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ӨЗГЕРІСІ	124
Matayeva K.S., Turyskeldi Sh.S., Ablaihanova N.T. SEASONAL DYNAMICS OF HEMATOLOGICAL INDEXES OF THE BLOOD OF ANIMALS IN A NORM AND AT THE INFLUENCE OF HEAVY METALS	125
Нұрлан Ф.Н. СТУДЕНТТЕРДІҢ ОҚУ ҮРДІСІ КЕЗІНДЕГІ ВЕГЕТАТИВТІК КӨРСЕТКІШТЕРІН АНЫҚТАУ	125
Оралбек А.Н. ФИЗИКАЛЫҚ ЖҮКТЕМЕГЕ ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ КЕЙІНГІ АДАМДАРДЫҢ КАРДИОИНТЕРВАЛ ТЕРБЕЛІМДЕРІ МЕН ПУЛЬСТЕРІНІҢ ТӘУЛІКТІК ДИНАМИКАСЫНЫҢ ЭНТРОПИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІН ЗЕРТТЕУ	126
Оралканова Ж.О., Сазанова А.А., Төлебаева А.Д., Кулбаева М.С. ЖЫЛДЫҢ ҚЫС МЕЗГІЛІНДЕГІ СТУДЕНТТЕРДІҢ ЖҮРЕК ФУНКЦИЯСЫН ЖЖЖ ЖӘНЕ QRS ЖИЫНТЫҒЫ БОЙЫНША БАҒАЛАУ	127
Оспанова Д.Е. ОҚУ ПРОЦЕСІНІҢ ТҮРЛІ КЕЗЕҢДЕРІНДЕ МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ СОМАТИКАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҒЫНА ОҚУ ЖҮКТЕМЕСІНІҢ ӘСЕРІН БАҒАЛАУ	128
Өмірзақова Ә.Н., Ыдырыс Ә. СТУДЕНТТЕРГЕ ӨРМЕКШІТӘРІЗДІЛЕР КЛАССЫНАН ДӘРІС ЖҮРГІЗУДЕ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІНІҢ ТИІМДІЛІГІ	128
Өтегенова И.П., Баймурат М.М. МЕКТЕПТЕГІ БИОЛОГИЯ ПӘНІН МОДУЛЬДІК ТЕХНОЛОГИЯНЫ ПАЙДАЛАНЫП ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ	129
Рахметова Г.Ж., Ерманова Н.А. СТУДЕНТТЕРДІҢ ЖҮРЕК-ҚАН ТАМЫРЛАРЫ ЖҮЙЕСІНІҢ ФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ РЕЗЕРВТЕРІН ЗЕРТТЕУ	130
Ростами Х. ПРИМЕНЕНИЕ ПОСТОЯННОГО ТОКА В МЕДИЦИНЕ	130
Сазанова А.А., Оралканова Ж.О., Намыс С.С., Кулбаева М.С. СЕССИЯҒА ДЕЙІНГІ КЕЗЕҢДЕГІ СТУДЕНТТЕРДІҢ АҒЗАСЫНДАҒЫ КАРДИОЖҮЙЕНІҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ КҮЙІН ХОЛТЕР ӘДІСІМЕН ЗЕРТТЕУ	131
Сартаева А.Б., Шегебай А.Б., Шаншаркулов З.А. СТАТИСТИКА ОНКОЛОГИЧЕСКОЙ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ В КАЗАХСТАНЕ	132
Серік Р.С. ЖОҒАРЫ БІЛІКТІ СПОРТШЫЛАРДЫ КӘСІБИ ІРІКТЕУ	132
Сырайыл С. СТУДЕНТТЕРГЕ ДӘРІЛІК ӨСІМДІКТЕР ПӘНІНЕН ДӘРІС ЖҮРГІЗУДЕ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ОҚЫТУ ӘДІСТЕРДІНІҢ ТИІМДІЛІГІ	133
Танатарова А. Қ., Аблайханова Н.Т. ЖЕДЕЛ БҮЙРЕК АУРУЫНЫҢ ЭТИОЛОГИЯСЫ	134
Тауасарова М.К. СТРЕССОУСТОЙЧИВЫЕ ГЕНЫ АРАХИСА	134
Тлекенова К. Т. ДЕЙСТВИЕ ХЛОРИДА РТУТИ И АЦЕТАТА СВИНЦА НА СОСТОЯНИЕ МЕМБРАН ЭРИТРОЦИТОВ	135
Тлеукабыл М.Т. – ОҚУ КЕЗЕҢІНДЕ МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ МОРФОФУНКЦИОНАЛДЫ ЖАҒДАЙЫ	135
Төребек А. Т. ЖҮРЕК-ҚАНТАМЫР ЖҮЙЕСІНІҢ ФИЗИКАЛЫҚ ЖҮКТЕМЕГЕ БЕЙІМДЕЛУІ	136
Тұрыскелді Ш.С., Матаева К.С. СУТОЧНЫЙ РИТМ ДЛЯ ОЦЕНКИ ФУНКЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ ЧЕЛОВЕКА	137
Тұрыскелді Ш.С., Матаева К.С. РОЛЬ МЕЛАТОНИНА В СЕЗОННЫХ ОБОСТРЕНИЯХ ЗАБОЛЕВАНИЙ	137
Talip A., Oserbaeva A., Sarbay G. A BRIEF OVERVIEW ON APPLICATION OF MEDICINAL PLANT FRANGULA ALNUS	138
Унбаева С. БИОФИЗИКА САЛАСЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ЗАМАНАУИ МӘСЕЛЕЛЕРІ	139
Успанова Г.Б. УРИНОТОК: ЖАҢА ҒАСЫР ЭНЕРГИЯСЫ	140
Ussipbek B.A. AGING ON THE HUMAN BODY AND ITS EFFECTS ON ITS REPRODUCTIVE CAPACITY	140
Үсіпбек Б.А. АДАМ СПЕРМАТОЗОИДТАРЫН КРИОҚОРҒАУСЫЗ ШЫНЫЛАНДЫРУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ	141

Үсіпбек Б.
Утебаева
ҚОСҚАН
CERATOR
ӘРАЛУА
Хамитова
ӘРЕКЕТІ
Хани А.Ж
3 СЕІ
Abisheva A
TREATMI
Abramyuk
POLYMOI
Азирбаева
ИНДУКЦИ
Асилхан /
ӘЙЕЛДЕР
Бекимбек
АСҚЫНУ
ТАРАЛУ 2
Бекмурзаев
НАНОЧАС
Ғани А. ИН
АЛУ ЖОЛ
Gritsenko D
VECTOR
Gritsenko I
HEMAGGI
Ералиева Ж
МЯГКОЙ
УСЛОВИЯ
КАПЕЛЬН
Zhangissina
Жарасова А
АСПЕКТЫ
Жанкулаков
Муликова /
ТЯЖЕЛЫМ
Жумалиева
ИЗОГЕНДИ
Каримова I
ОЗДОРОВЛ
БИОТЕХНО
Карипбаева
У ВИРУСО
Кенжеева
ФИЗИОЛО
МУТЕГЕНД
Колдасбаева
БАРХАТЦА
ЭКОЛОГИЧ
Куанбай
КЛОНИРОИ
ARABIDOPS